

BHT Call for paper

Kulturmiljöer – en oersättlig del av vår existens eller en onödig barlast? Temanummer om kulturvärdenas plats i samhällsplaneringen, Bebyggelsehistorisk tidskrift 82/2022

Ansvar för samhällsplaneringen ligger i Sverige sedan många år hos kommunerna – och därmed också hanteringen av merparten av våra kulturmiljöer. Utöver kommunerna arbetar även läns museer, länsstyrelser, vissa statliga myndigheter och en del privata aktörer med kulturmiljöfrågor.

En förvånansvärd stor del av kulturvärdena upptäcks, definieras och behandlas idag först när de hanteras inom samhällsplaneringen. Det är inte heller ovanligt att de med kulturhistorisk kompetens kommer in först under remissförfarandet – och då har ofta alltför stora resurser investerats i projekten för att man ska vara villig att ändra dem. I andra fall finns det ingen alls som beaktar kulturmiljöfrågorna.

Sverige har högt ställda kulturmiljömål, men hamnar tillämpningen ibland väl långt från intentionerna? Under de senaste 20 åren verkar även acceptansen för att riva successivt ha ökat. Förhoppningsvis är dock en förändring på gång då hållbarhetsfrågor har kommit att bli allt viktigare. För att kunna ta hänsyn till kulturvärden krävs att det finns ett politiskt engagemang för frågan. Men det behövs också kunskap om kulturmiljöfrågor så att beslutsfattare, planerare och förvaltare kan ta välgrundade beslut.

Från kommunernas och en del privata aktörers horisont kan det upplevas som besvärligt att behöva sätta det lokala kulturarvet i en större historisk och geografisk kontext. Vad som räknas som en 'kulturmiljö' kan också i vissa fall vara svårt att förstå för politiker och allmänhet. Detta kan göra att det ibland är svårt för t.ex. fastighetsägare att förstå varför de tvingas till vad som upplevs som fördyrande åtgärder. Sammantaget kan detta leda till att kulturmiljöarbetet ibland uppfattas som en bromsande och oberäknelig faktor i samhällsplaneringen. Men är det så? Kan och bör man inte hellre se kulturmiljöerna som en tillgång för samhället?

I detta nummer av BHT vill vi sätta kulturmiljöns roll för samhället i fokus. Exempel på frågor som skulle kunna behandlas är: Vad finns det för goda och dåliga erfarenheter av kulturmiljöarbete i samhällsplaneringen? Hur anser olika aktörer att kulturmiljöfrågorna ska hanteras? Hur har tidigare generationer hanterat olika typer av kulturmiljöfrågor? I vilken mån tas nödvändiga kunskaps-, planerings- och beslutsunderlag fram och har det skett förändringar över tid i inställningen till vad som ska finnas med i dem? Hur behandlas kulturmiljöfrågor i Danmark, Norge och Finland?

Skribenter inbjuds att komma med förslag till vetenskapliga artiklar, debattartiklar, rapporter från fältet, essäer och recensioner på detta tema. Vi välkomnar manus på danska, norska, svenska och engelska.

Samtliga artiklar publiceras digitalt i DIVA sex månader efter den tryckta tidskriften utkommit, och är därmed sökbara via bl.a. Google Scholar.

Förslag på bidrag ska vara inne senast **31 juli**. Texten, som ska omfatta maximalt 300 ord, skickas till red@bebyggelsehistoria.org. Välkommen att höra av er med eventuella frågor kring uppropet. Färdiga manus ska vara redaktörerna för tillhanda senast den **1 december 2021**.